

Granskning av ramavtalstrohet

Rapport

Täby kommun

KPMG AB

2024-03-18

Antal sidor: 14

Täby kommun
Granskning av ramavtalstrohet

2024-03-18

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Styrning av upphandling och inköp	5
3.2	Intern kontroll avseende upphandlingar och inköp	7
3.3	Uppföljning av avtal och avvikelshantering	8
3.4	Dataanalys och stickprov avseende avtalstrohet	9
4	Samlad bedömning och rekommendationer	13

1 Sammanfattning

KPMG har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring avtalstrohet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att inköp genomförs i enlighet med gällande ramavtal och att uppföljning av leverans är tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen endast delvis säkerställer att inköp genomförs i enlighet med gällande ramavtal. Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att uppföljning av leveranser är tillfredsställande.

Vi bedömer att det, i allt väsentligt, finns tillfredsställande rutiner och processer för att säkerställa trohet mot ramavtal. Granskningen visar emellertid att kommunstyrelsen inte beslutat om riktlinjer för direktupphandling, vilket vi bedömer som en brist.

Kommunstyrelsen bedöms delvis ha säkerställt ändamålsenliga kontrollaktiviteter avseende trohet mot ramavtal. Efter genomförd dataanalys bedöms endast ett (persontransporter) av tre inköpsområden påvisa en, enligt vår bedömning, tillfredsställande trohet mot gällande avtal under granskad period. Genomförd stickprovskontroll visar att det i två av sju avtal inte framgår att uppföljning ska göras. Uppföljning har gjorts i enlighet med fyra av fem avtal där det framgår att det ska göras. Avtalet som inte följts upp avser ett avtal inom HVB SoL från 2023 som socialnämnden ansvarar för.

Efter genomförd granskning rekommenderas kommunstyrelsen att:

- fastställa riktlinjer för direktupphandling.
- se över möjligheten att stärka den systematiska kontrollen av ramavtalstroheten.
- säkerställa en högre ramavtalstrohet inom inköpsområde HVB SoL samt Vatten- och avfallstjänster.
- säkerställa att det framgår av samtliga avtal att uppföljning ska ske.

2 Bakgrund

KPMG har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner avseende avtalstrohet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunen ska, enligt beslutad upphandlingspolicy, behandla potentiella leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra anskaffningar på ett öppet sätt. Anskaffningar ska vidare genomföras i enlighet med principer om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Det är viktigt att kontroll alltid sker om det finns ett ramavtal via vilket den aktuella varan/tjänsten kan anskaffas för att undvika att inköp genomförs utanför kommunens befintliga avtal.

De förtroendevalda revisorerna bedömer att det finns en risk för att inköp inte genomförs i enlighet med de ramavtal som krävs enligt kommunens styrdokument på området. Revisorerna har med bakgrund av detta beslutat att genomföra en granskning avseende avtalstrohet.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att inköp genomförs i enlighet med gällande ramavtal samt att uppföljningen av leveranser är tillfredsställande. Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- Finns tillfredsställande rutiner och processer för att säkerställa trohet mot ramavtal?
  - o Finns tillfredsställande processbeskrivningar?
- Har kommunstyrelsen ändamålsenliga kontrollaktiviteter för att säkerställa trohet mot ramavtal?
- Är kommunstyrelsens uppföljning, analys och beslut om åtgärder vid brister ändamålsenlig?
  - o Säkerställs att avvikelser rapporteras och hanteras?
  - o Sker en uppföljning av avvikelser gällande avtal?
  - o Utställs vite vid konstaterade avvikelser?

Inom ramen för granskningen ska ett stickprov avseende leverantörer inom inköpsområdena avfallshantering, social omsorg, samt skolskjuts genomföras. Vid stickprovet besvaras följande revisionsfrågor

- Finns det en tillfredsställande trohet mot gällande ramavtal?
- Framgår det av avtal att uppföljning ska ske?
- Är kommunens miljö- och klimatomfattiga ambitioner integrerade i ramavtalen?
- Sker uppföljningar enligt avtal?

Granskningen omfattar en bedömning av följsamheten mot lagstiftning, kommunens regelverk och egna styrdokument. Den avser kommunstyrelsen.

Den dataanalys som genomförts för att övergripande granska avtalstroheten har avgränsats till en tidsperiod samt till tre inköpsområden; HVB SoL, Vatten- och avfallstjänster samt Persontransporter.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen utgörs revisionskriterierna av:

- Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU
- Kommunallagen (2017:725), 6 kap § 6, KL
- Upphandlings- och inköspolicy, KF 2023-10-09, §132
- Kommunstyrelsens reglemente, KF 2023-04-24, §14
- Policy för intern kontroll, KF 2020-11-02, §207

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- dokumentstudier av för granskningen relevant dokumentation däribland inköspolicy, reglemente, delegationsordning, verksamhetsplan 2023, internkontrollplan 2023, samt rutiner/processbeskrivningar/mallar med bäring på inköp och upphandling.
- intervjuer med inköpschef, inköpssamordnare och controller vid ekonomiavdelningen.
- dataanalys med ramavtalsmatchning samt stickprov.

Rapporten är faktakontrollerad av samtliga intervjuade.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrning av upphandling och inköp

3.1.1 Kommunstyrelsens målstyrning avseende upphandling och inköp

Enligt Verksamhetsplan 2023 för Täby kommun¹ ska samtliga av kommunens verksamheter arbeta med kommunens gemensamma utvecklingsområden för att kunna uppnå beslutade inriktningsmål under planperioden 2023–2025. Utvecklingsområdena ska följas upp genom jämförelser med de kommuner som presterar bäst inom respektive område. Inom ramen för utvecklingsområdet Kvalitet och effektivitet ska arbete ske för att öka inköpsamordningen, vilket enligt de intervjuade ska bidra till minskad administration och minskade kostnader.

Under 2019 beslutade kommunstyrelsen om att öka kontrollen och effektiviteten inom ramen för inköpsprocessen. Inom ramen för beslutet har ett flertal utvecklingsprojekt och uppdrag bedrivits. Bland annat har utbildning av certifierade beställare genomförts under 2023 och en översyn av avtalsförvaltningsprocessen har även genomförts.

3.1.2 Inköspolicy

Kommunens inköspolicy² anger de övergripande styrande principer för hur inköp ska genomföras i kommunen. Kommunens inköpsarbete styrs av de målsättningar och strategier som kommunen sätter upp för en kategori eller en upphandling. Målsättningar och strategier arbetas fram i enlighet med kommunens inriktningsmål, verksamheternas framtida och nutida behov samt leverantörsmarknadens leveransförmåga.

3.1.3 Process för Täby kommuns inköp

I Process för Täby kommuns inköp³ framgår följande processbeskrivningar; Ledning och styrning av inköpsenheten, Kommunens inköpsprocess samt Processen för avrop, beställningar och direktupphandlingar.

Beskrivningen av kommunens inköpsprocess innehåller de tre delprocesserna; Förbereda, Upphandla samt Realisera. De tre delarna har brutits ned för att specificera kommunens rutiner i samband med de olika faserna. Vi noterar att det i delprocessen Upphandla framgår rutiner som syftar till att säkerställa trohet till befintliga ramavtal.

Processbeskrivningen avseende kommunens direktupphandlingsprocess, som består av fem processteg⁴, tydliggör att certifierad beställare ansvarar för att säkerställa att det inte finns något avtal som tillgodoser inköpsbehovet innan direktupphandling påbörjas. Granskningen visar även att det endast är certifierade beställare som ska göra avrop från kommunens ramavtal. Avrop kan genomföras antingen i eller utanför kommunens

¹ Kommunfullmäktige 2022-11-28, § 220

² Kommunfullmäktige 2023-10-09, § 132

³ Internt arbetsmaterial som används av upphandlare. Daterad 2023-08-17.

⁴ Direktupphandlingsprocessens (över 100 000 kronor) fem faser; Ta fram förfrågan, Skicka förfrågan, Utvärdera anbud, Upprätta avtal, Avsluta och dokumentera.

e-handelssystem. Vid beställning i systemet sker attest på beställningen, vilket innebär att beställningen ska godkännas av närmaste budgetansvarigchef. Vid beställning utanför e-handelssystemet sker attestering av fakturan i samband med betalning av inköpet.

Kommunens avtal avseende varor och tjänster (LOU⁵, LUK⁶ samt LOV⁷) finns i avtalskatalogen som är tillgänglig via kommunens intranät. Granskningen visar att samtliga avtal som avser individplaceringar hålls ordnade av verksamhetsområde Social omsorg.

3.1.4 Rutinbeskrivning Direktupphandling

Rutinbeskrivning för direktupphandling⁸ anger att direktupphandlingar får genomföras när det saknas avtal för det som ska köpas och om upphandlingens beräknade inköpsvärde⁹ inte överskrider direktupphandlingsgränsen (f.n. 700 tkr).

Det är endast en certifierade beställare som ska genomföra direktupphandlingar. Som ett första steg ska den certifierade beställaren alltid säkerställa att kommunen inte har något befintligt avtal som täcker behovet. Befintliga avtal ska nyttjas. Om avtalet inte finns ska inköpsenheten kontaktas, som gör en slutlig bedömning om direktupphandling kan genomföras eller inte.

3.1.5 Bedömning

Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns tillfredsställande rutiner och processer för att säkerställa trohet mot ramavtal. Erhållen processbeskrivning bedöms i allt väsentligt utgöra ett tillräckligt stöd för berörda medarbetare.

Vår bedömning baseras på att det finns styrande dokument på verksamhetsnivå som syftar till att säkerställa trohet till befintliga ramavtal. I erhållna styrdokument anges ett flertal kontrollmoment i processen som syftar till att säkerställa att det inte finns något avtal som kan tillgodose det uppkomna inköpsbehovet.

I samband med granskningen framkommer att kommunens rutiner för direktupphandling inte är fastställda av kommunstyrelsen. Med bakgrund av kraven i 19a kap. 15 § LOU, dvs. att en upphandlande myndighet ska besluta om riktlinjer för direktupphandling bedömer vi att kommunstyrelsen kan stärka sin styrning avseende direktupphandling ytterligare.

---

⁵ LOU – Lag om offentlig upphandling.

⁶ LUK – Lag om upphandling av koncessioner

⁷ LOV – Lag om valfrihetssystem

⁸ Inköpsenheten, daterad 2023-04-21

⁹ Inköpsvärdet ska beräknas genom att räkna ihop kostnaden för alla varor och tjänster av samma slag för hela kommunen under hela den tänkta avtalsperioden, inklusive optioner.

3.2 Intern kontroll avseende upphandlingar och inköp

Enligt Policy för intern kontroll¹⁰ har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för den interna kontrollen. Enligt reglementet¹¹ är kommunstyrelsen ansvarig för upphandling inom sitt verksamhetsområde och inom ramen för beviljade anslag. Därtill är styrelsen ansvarig för upphandling som berör två eller flera nämnders verksamhet.

3.2.1 Internkontrollplan

Kommunstyrelsen har beslutat att lyfta den kammungemensamma risken för att inköp inte görs korrekt utifrån upphandlande leverantörsavtal i sin internkontrollplan 2023¹². Enligt planen ska kontrollen genomföras genom att kontrollera att inköp hos en leverantör är korrekt enligt avtal. Kontrollen ska göras i maj och november 2023 och avser kommunstyrelsen och samtliga nämnder.

I samband med granskningen har vi inte erhållit uppföljningen av internkontrollplanen avseende helår 2023. I samband med faktakontrollen framgår att uppföljningen beslutades den 21 mars 2023 av kommunstyrelsen samt den 8 april av fullmäktige.

I uppföljningen per delår framgår att två avtalsleverantörer har granskats för perioden december 2022 – maj 2023. Kontrollerade leverantörer har avtal med kommunen som är klassificerade som strategiska avtal och har inköpsvolymerna bland de tio största leverantörerna under granskad period.

För leverantör 1 har samtliga fakturor granskats (motsvarande en inköpsvolym på 33 mnkr). Kontrollen visar att 99% av alla inköp härrör till kommunens befintliga avtal. För leverantör 2 har inköp som överskrider 50 tkr granskats, vilket motsvarar 94% av inköpsvolymen (32,7 mnkr). Kontroller visar att samtliga kontrollerade inköp härrör till kommunens befintliga avtal. Av genomförd kontroll bedöms inga avvikelser ha konstaterats.

3.2.2 Kontroll av ramavtals- och leverantörstrohet

Enligt intervjuade kan inköpsenheten, på en övergripande nivå, kontrollera leverantörstroheten för alla kommunens inköp i en spendanalys. Med hjälp av kommunens systemstöd är det möjligt att bryta ner analysen på kategori- och/eller verksamhetsnivå.

Vid granskningstillfället uppger intervjuade att IT-stödet inte används för att kontrollera ramavtalstrohet då det kräver att alla inköp görs via e-handelssystemet, vilket det inte görs vid granskningstillfället. Enligt intervjuade ansvarar varje verksamhetsområde för att inköp sker på upphandlande avtal.

3.2.3 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt ändamålsenliga kontrollaktiviteter avseende trohet mot ramavtal.

¹⁰ Kommunfullmäktige 2020-11-02, § 207

¹¹ Kommunfullmäktige 2020-03-16, § 34

¹² Kommunstyrelsen 2022-12-01, § 199

Vi bedömer det som positivt att kommunstyrelsen lyft risker kopplat till avtalstrohet i sin internkontrollplan 2023.

Att regelbundet och systematiskt kontrollera och följa upp både avtals- och leverantörstrohet skapar enligt vår bedömning förutsättningar för att identifiera inom vilka områden förbättringar bör ske och därmed även visa var fokus för arbetet bör ligga framåt. Kommunstyrelsen kan med fördel se över möjligheten hur den systematiska interna kontrollen av ramavtalstroheten kan stärkas framgent.

3.3 Uppföljning av avtal och avvikelshantering

Enligt de intervjuade pågår ett utvecklingsarbete avseende avtalsuppföljning. Arbetet syftar till att skapa nya strukturer för avtalsuppföljning och möjliggöra mätningar och kontroller mot angivna kvalitetsmål under avtalsperioden. Under 2023 har inköpsenheten utarbetat en modell och vägledning för avtalsförvaltning med ansvarsfördelning. Den nya modellen avseende avtalsuppföljning kommer enligt de intervjuade att löpande implementeras alltmedan nya avtal tecknas under 2024.

Enligt erhållen processbeskrivning är det avtalsförvaltaren som är ansvarig för att följa upp avtalet och hantera uppkomna händelser, brister i leverans samt eventuella vite. Detta bekräftas av de intervjuade. Vidare framgår det av intervju att avtalsförvaltare kan ta stöd av inköpsenheten om avvikelser inte åtgärdas efter en första dialog. Avvikelsen ska sedan kommuniceras i skrift där även förväntad åtgärd anges. Vid tillfällen då inköpsenheten tillsammans med avtalsförvaltaren bedömer att dialogen med leverantören inte är tillräcklig genomförs en avvägning mellan intensifierad dialog, åtgärdsplan eller vite. I denna avvägning deltar även avtalsförvaltaren. Av intervju framgår att kommunen inte genomför några kontroller i syfte att säkerställa att avvikelser rapporteras och hanteras.

Enligt de intervjuade genomförs vid granskningstillfället inte några kontroller av att avvikelser rapporteras och hanteras korrekt. Uppföljning görs löpande på olika sätt av både avtal och enskilda inköp. Enligt intervjuade har inköpsenheten under 2023 arbetat fram åtgärdsplaner till enskilda leverantörer där leveransen av varan/tjänsten inte bedömts som ändamålsenlig. Kommunen har i sina avtal möjlighet att kräva vite. Enligt de intervjuade har viten, avseende de avtal där det finns ett centralt avtalsförvaltningsansvar, inte utställts under 2023.

3.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsens rutiner för uppföljning, analys och beslut om åtgärder vid brister, i allt väsentligt, är ändamålsenlig.

Vi bedömer att det finns rutinbeskrivningar som syftar till att säkerställa att avtalsuppföljning sker, samt för att avvikelser rapporteras och hanteras. Vi konstaterar av granskade avtal att det i fem av sju avtal framgår att och hur avtalsuppföljning ska ske. Rutiner för avvikelshantering framgår i fyra av sju granskade avtal. Se avsnitt 3.4. för övergripande iakttagelser och bedömningar.

Granskningen visar enligt vår bedömning att rutinerna avseende avvikelshantering har använts under 2023. Bland annat har åtgärdsplaner arbetats fram, överlämnats och följts upp på grund av att leveransen från enskilda leverantörer inte motsvarat kraven i gällande avtal.

3.4 Dataanalys och stickprov avseende avtalstrohet

I samband med granskningen har en dataanalys genomförts för att bedöma i vilken omfattning kommunen genomför inköp från upphandlade leverantörer. Då dataanalysen krävt viss manuell handpåläggning, för att kunna matcha leverantörsfakturor mot befintliga avtal, har vi uteslutit leverantörer med en årlig inköpsvolym som understiger 100 000 kr i vår sammanställning. Detta innebär att den faktiska avtalstroheten inom respektive inköpsområde kan avvika något mot vad som framgår nedan. I anslutning till denna har vi även gjort ett stickprov på genomförda inköp som har syftat till att kontrollera om inköpen gjorts i enlighet med kommunens avtal.

Kontrollen har avgränsats till tre inköpsområden: HVB SoL, vatten- och avfallstjänster samt persontransport. Granskade inköp har fakturerats under perioden 1 januari 2023 – 30 november 2023.

3.4.1.1 Övergripande dataanalys

Den övergripande dataanalysen har gjorts genom att sammanställa de leverantörer som fakturerat kommunen under given tidsperiod. Dessa har delats upp i två urvalsgrupper; en grupp leverantörer som vi identifierat i erhållen avtalsförteckning, samt en grupp leverantörer som inte identifierats i erhållen avtalsförteckning.

Efter en automatisk och manuell kontroll lämnades urvalet över till kommunens inköpsenhet för avstämning i syfte att säkerställa att uppgifterna i framtaget urval är korrekt samt att leverantörsinköpen i kontrollen omfattats av LOU. Revidering av urvalet har skett efter avstämning med inköpsenheten.

3.4.1.2 Stickprovskontroll

Utifrån den grupp leverantörer där vi identifierat ett avtal i erhållen avtalsförteckning gjordes ett slumpmässigt urval inom respektive konto där totalt fem leverantörer, med fyra slumpmässigt utvalda fakturor valdes ut för stickprov. Syftet med stickprovet var att kontrollera om inköpet gjorts utifrån gällande avtal.

I den grupp av leverantörer som inte kunnat identifieras i erhållen avtalsförteckning så har de sex leverantörer som fakturerat kommunen högst belopp, under vald tidsperiod, inom respektive kategori valts ut för stickprov. Fyra fakturor med högst belopp valdes ut per leverantör. Syftet med stickprovet var att kontrollera att inköp som överskrider 100 tkr dokumenterats i enlighet med gällande upphandlingsregler samt rutiner för direktupphandling. I samband med detta stickprov har vi efterfrågat avtal, om ett sådant finns, fakturan samt det underlag som diarieförts i kommunens diariesystem.

Inom ramen för det stickprov som gjorts i samband med granskningen har vi även kontrollerat om uppföljning genomförts i enlighet med avtal, där avtal finns. I samband med

detta har vi efterfrågat avtal som avropats, fakturan inklusive eventuella bilagor samt uppföljningsdokumentation.

3.4.2 HVB SoL

3.4.2.1 Dataanalys

Avtalstroheten inom inköpsområdet HVB SoL, efter ovan nämnd exkludering, uppgår till 77,7 % under perioden januari-november 2023. I samband med genomförande av dataanalysen framgick att en av leverantörerna som vi inte identifierat i erhållen avtalsförteckning, för perioden, hade avtal med kommunen. Vidare har det i samband med analysen även upptäckts att kommunen inte hade ett avtal för en placering utifrån LOU/SoL. Ett nytt avtal tecknades i februari 2024 efter att det konstaterats att kommunen saknade avtal.

3.4.2.2 Stickprov

I samband med stickprovet kan vi konstatera att samtliga granskade inköp inom inköpskategorin avser den vara/tjänst som avtalats.

Vi noterar dock att flera inköp genomförts innan tiden för tecknande av avtal. Vi har i samband med stickprovskontrollen inte erhållit avtal som avser den specifika perioden. Avseende det stickprov där avtal saknades, men tecknats i februari 2024, så noterar vi att avtalsperioden uppges vara från juli 2023, dvs. ett retroaktivt avtal. I avtalsbilagan anges det att avtal ska vara tecknat innan inflyttningsdatum, däremot kan undantag göras vid överenskommelse med leverantören. Vidare noterar vi att det genomförts inköp från specifika leverantören redan innan juli 2023. Tabell 1 redogör resultatet av stickprovskontrollen.

Inom HVB SoL så anges det i två av fyra avtal hur avtalsuppföljning ska ske. I ett av fyra avtal anges även hur avvikelser ska rapporteras och hanteras. I samband med stickprovet har vi erhållit underlag som tydliggör att uppföljning gjorts i enlighet avtal i ett av två berörda stickprov.

Tabell 1

Leverantörer	Avtalet tecknat	Matchar inköpet avtalet tjänst/vara?	Är inköpet av varan/tjänsten gjord inom avtalsperioden?	Anges uppföljning i avtal?	Anges miljö- och klimatmässiga ambitioner i avtalet?	Framgår avvikelsehantering av avtalet?	Har uppföljningen dokumenterats?
L1	2023	4/4	2/4	Ja	E.T.	Ja	Nej
L2	2023	4/4	2/4	Ja	E.T.	Nej	Ja
L3	2023	4/4	1/4	Nej	E.T.	Nej	E.T
L4	2024	4/4	0/4	Nej	E.T.	Nej	E.T

3.4.3 Vatten- och avfallstjänster

3.4.3.1 Dataanalys

Avtalstroheten inom inköpsområdet vatten- och avfallstjänster uppgår, efter ovan nämnd exkludering, till 88,2 % inom granskad tidsperiod.

3.4.3.2 Stickprov

De inköp som granskats inom ramen för stickprovskontrollen avser den vara/tjänst som avtalats om. Däremot har flera inköp kopplat till kommunens tidigare avtalade leverantör (från 2014) genomförts efter att avtalstiden gått ut och avtal med ny leverantör tecknats.

I de två avtal som granskats anges att och hur avtalsuppföljning ska ske, rutiner för avvikelserapportering och hantering, samt tydliggörande av miljökrav.

Stickprovskontrollen avseende de leverantörer som fakturerat kommunen inom inköpsområdet men som inte har avtal har vi i samband med granskningen kunnat konstatera att ett inköp avsåg lokalhyra och därmed inte omfattas av LOU. Den andra leverantören i vårt urval har genomfört servicetjänster. Inget av de enskilda inköpen överstiger 100 000 kronor. Därmed finns inte heller några lagkrav på dokumentation av inköpet.

Inom Vatten- och avfallstjänster så anges det i båda avtalen hur avtalsuppföljning ska ske samt rutiner för avvikelshantering. I samband med stickprovet har vi erhållit uppföljningsunderlag som tydliggör att uppföljning gjorts i enlighet med avtal i båda stickprov.

Tabell 2

Leverantörer	Avtalet tecknat	Matchar inköpet avtalad tjänst/vara?	Är inköpet av varan/tjänsten gjord inom avtalsperioden?	Anges uppföljning i avtal?	Anges miljö- och klimatmässiga ambitioner i avtalet?	Framgår avvikelshantering av avtalet?	Har uppföljningen dokumenterats?
L1	2014	4/4	1/4	Ja	Ja	Ja	Ja
L2	2021	4/4	4/4	Ja	Ja	Ja	Ja

3.4.4 Persontransport

3.4.4.1 Dataanalys

Avtalstroheten inom inköpskategorin persontransport uppgår, efter ovan nämnd exkludering, till 99,2 %. Kommunen har under 2023 enbart blivit fakturerade av en leverantör som vi identifierat i erhållen avtalskatalog.

3.4.4.2 Stickprov

De inköp som granskats inom ramen för stickprovskontrollen avser den vara/tjänst som avtalats om. Samtliga inköp är även genomförda under giltig avtalstid.

I granskat avtal anges hur uppföljning samt avvikelserapportering och avvikelsehantling ska genomföras. Avtalet innehåller miljökrav.

I samband med stickprovets genomförande identifierades en leverantör som hade avtal med kommunen men som inte framgår av erhållen avtalsförteckning.

Inom Persontransport så anges det i granskat avtal hur avtalsuppföljning ska ske samt rutiner för avvikelshantering. I samband med stickprovet har vi erhållit uppföljningsunderlag som tydliggör att uppföljning gjorts i enlighet avtal.

Tabell 3

Leverantör	Avtalet tecknat	Matchar inköpet avtalad tjänst/vara?	Är inköpet av varan/tjänsten gjord inom avtalsperioden?	Anges uppföljning i avtal?	Anges miljö- och klimatmässiga ambitioner i avtalet?	Framgår avvikelshantering av avtalet?	Har uppföljningen dokumenterats?
L1	2022	4/4	4/4	Ja	Ja	Ja	Ja

3.4.5 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen delvis säkerställt en tillfredsställande trohet mot gällande ramavtal under granskad period. Vår bedömning är att inköpsområde ”Persontransporter” visar en tillräcklig ramavtalstrohet. Troheten till ramavtal inom de två andra inköpsområdena bedöms kunna stärkas ytterligare.

Vi bedömer att det i majoriteten av granskade avtal framgår att uppföljning ska ske. Vidare bedöms kommunens miljö- och klimatmässiga mål och ambitioner framgå av ramavtalen. Fyra av fem avtal bedöms ha följts upp i enlighet med gällande avtal.

Vår bedömning baseras på att det i endast fem av sju granskade avtal framgår att uppföljning ska ske. De två avtal där det inte anges avser individplaceringar (SoL). Rutiner för uppföljning av enskilda placeringar kan, av vår erfarenhet, framgå av andra skrivelser kopplat till avtalet. Vi har emellertid inte erhållit dessa inom ramen för granskningen. Då det rör sig om, till antalet, få avvikelser samt med bakgrund av typ av avtal gör att vi inte kan dra några övergripande slutsatser avseende avvikelserna.

I samband med stickprovet har vi erhållit underlag som tydliggör att uppföljning gjorts i enlighet med avtal i fyra av fem stickprov. En ändamålsenlig avtalsuppföljning kan enligt vår bedömning bidra till att leverantören lever upp till ställda krav i upphandlingen, såsom pris, kvalitet, leverans och resultat. En aktiv avtalsuppföljning kan även öka till effektiviteten och stärka affärsrelationen parterna emellan. En avvikelse har konstaterats i samband med stickprovskontrollen. Avtalet som inte uppges ha följts upp avser ett avtal inom HVB SoL från 2023 som socialnämnden ansvarar för.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

KPMG har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring avtalstrohet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att inköp genomförs i enlighet med gällande ramavtal och att uppföljning av leverans är tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen endast delvis säkerställer att inköp genomförs i enlighet med gällande ramavtal. Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer att uppföljning av leveranser är tillfredsställande.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommunstyrelsen rekommenderas att
Finns tillfredsställande rutiner och processer för att säkerställa trohet mot ramavtal?	Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns tillfredsställande rutiner och processer för att säkerställa trohet mot ramavtal. Vi bedömer det som en brist att kommunstyrelsen inte beslutat om riktlinjer för direktupphandling.	- fastställ riktlinjer för direktupphandling.
Revisionsfråga	Bedömning	Kommunstyrelsen rekommenderas att
Finns tillfredsställande processbeskrivningar?	Erhållen processbeskrivning bedöms i allt väsentligt utgöra ett tillräckligt stöd för berörda medarbetare.	Ingen rekommendation.
Revisionsfråga	Bedömning	Kommunstyrelsen rekommenderas att
Har kommunstyrelsen ändamålsenliga kontrollaktiviteter för att säkerställa trohet mot ramavtal?	Vår bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt ha säkerställt ändamålsenliga kontrollaktiviteter avseende trohet mot ramavtal.	- se över möjligheten till att stärka den systematiska kontrollen av ramavtalstroheten.
Revisionsfråga	Bedömning	Kommunstyrelsen rekommenderas att
Är kommunstyrelsens uppföljning, analys och beslut om åtgärder vid brister ändamålsenlig?	Vår bedömning är att kommunstyrelsens rutiner för uppföljning, analys och beslut om åtgärder vid brister, i allt väsentligt, är ändamålsenlig. I samband med stickprovet bedöms de avtal som ligger inom kommunstyrelsens ansvarsområde följts upp i enlighet med gällande avtal.	Ingen rekommendation.
Säkerställs att avvikelser rapporteras och hanteras?	Det finns enligt vår bedömning en tydlig rutin för avvikelshantering som dessutom framgår det av de avtal kommunstyrelsen ansvarar för. Det genomförs inte några kontroller av att avvikelser rapporteras och hanteras enligt rutin.	Ingen rekommendation.

Sker en uppföljning av avvikelser gällande avtal?	Ja. Under 2023 har bl.a. åtgärdsplaner arbetats fram och överlämnats till enskilda leverantörer där leveransen inte motsvarat kraven i gällande avtal.	Ingen rekommendation.
Utställs vite vid konstaterade avvikelser?	Nej. Enligt de intervjuade har viten inte utställts under 2023 utifrån de avtal som kommunstyrelsen ansvarar för.	Ingen rekommendation.
Revisionsfråga	Bedömning	Kommunstyrelsen rekommenderas att
Finns det en tillfredsställande trohet mot gällande ramavtal?	Delvis. Vår bedömning är att ett (persontransporter) av tre inköpsområden påvisar en tillfredsställande trohet mot gällande ramavtal under granskad period.	- säkerställa en högre ramavtalstrohet inom inköpsområde HVB SoL samt Vatten- och avfallstjänster.
Framgår det av avtal att uppföljning ska ske?	Det framgår i fem av sju granskade avtal att uppföljning ska ske. De två avtal där det inte anges avser individplaceringar (SoL). Rutiner för uppföljning av enskilda placeringar kan, av vår erfarenhet, framgå av andra skrivelser kopplat till avtalet. Vi har emellertid inte erhållit dessa inom ramen för granskningen.	- säkerställa att det framgår av samtliga avtal att uppföljning ska ske.
Är kommunens miljö-och klimatmässiga ambitioner integrerade i ramavtalen?	Vår bedömning är att granskade avtal tydliggör fastställda miljö- och hållbarhetskrav.	Ingen rekommendation.
Sker uppföljningar enligt avtal?	Delvis. Uppföljning har gjorts i enlighet med avtal i fyra av fem granskade stickprov. Avvikelsen avser avtal som socialnämnden ansvarar att följa upp.	Ingen rekommendation.

Datum som ovan

KPMG AB

Anna Hammarsten

Certifierad kommunal revisor

Liam Alldén

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.